

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Szewczyk

SSN Rafał Malarski

w sprawie W. O. sędziego Sądu Rejonowego w [...],

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 sierpnia 2014 r. wniosku

sędziego w przedmiocie zwrotu kosztów postępowania,

na podstawie art. 626 § 2 k.p.k.

postanawia

zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz W. O. kwotę 4 391,25 zł

(cztery tysiące trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych i 25/100).

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Rejonowego w [...] W. O. złożył wniosek o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów w kwocie 4. 391,25 zł, jakie poniósł w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w związku z toczącą się sprawą w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Postępowanie to zakończyło się prawomocną odmową wydania takiego zezwolenia. Sędzia W. O. podał, iż Sąd Najwyższy orzekał dwukrotnie w postępowaniu odwoławczym w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, a to w sprawach SNO 51/12 i SNO 16/14. Obwiniony ustanowił dla potrzeb toczącego się przeciwko niemu postępowania obrońcę w osobie adwokata A. R. z Kancelarii

Adwokackiej w [...]. Jak sędzia podniósł, na kwotę 4 391, 25 zł składają się koszty udzielonej pomocy prawnej liczone według podwójnej stawki minimalnej, określonej przepisami Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, w kwocie łącznej 2400 zł (1200 zł x 2) oraz koszty dwukrotnego przejazdu obrońcy z R. do Warszawy i z powrotem własnym samochodem marki Toyota RAVA o pojemności silnika 2000 cm³ (1400 km pomnożonych przez stawkę 0,8358 zł). Jak wynika z przedłożonej faktury, koszty te zostały powiększone o stawkę podatku VAT w wysokości 23%. Jednocześnie wnioskodawca zadeklarował, że powyższa kwota została przez niego uiszczona w całości na rzecz obrońcy.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Wniosek o zwrot kosztów postępowania zasługuje na uwzględnienie. Stosownie do art. 133 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.), koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że w wypadku wydania prawomocnej uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, stosownie do art. 128 u.s.p., odpowiednie zastosowanie co do kosztów postępowania mają przepisy Kodeksu postępowania karnego, a w szczególności art. 632 pkt 2 k.p.k. Dotyczy to także sytuacji, o której mowa w art. 626 § 2 k.p.k., a więc gdy w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie nie zamieszczono rozstrzygnięcia o kosztach, jak również gdy zachodzi konieczność dodatkowego ustalenia wysokości tych kosztów. Zgodnie z art. 632 pkt 2 k.p.k., w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania, koszty procesu ponosi Skarb Państwa. Jak stwierdził Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w postanowieniu z dnia 16 grudnia 2009 r., SNO 94/09, (OSNKW 2010, z. 7, poz. 58) – *„Sytuacja sędziego w zakresie możliwości dochodzenia zwrotu poniesionych kosztów postępowania, gdy podjęto uchwałę o odmowie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, powinna być taka sama, jak w wypadku uniewinnienia lub umorzenia postępowania w procesie karnym (art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.).”* Nie ulega też wątpliwości, że

stosownie do art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., do kosztów postępowania dyscyplinarnego obciążających Skarb Państwa należy zaliczyć uzasadnione wydatki poniesione przez sędziego w związku z jego udziałem w sprawie, w tym również wydatki z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 16 września 2008 r., SNO 29/08, OSNSD 2008, poz. 81, Lex Nr 1288845).

Sędzia W. O. w niniejszej sprawie ustanowił w postępowaniu przed Sądem Najwyższym - Sądem Dyscyplinarnym obrońcę w osobie adwokata, co powoduje, że uzasadniony jest jego wniosek o zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego. Ponieważ sędzia przedłożył fakturę opiewającą na kwotę 4 391,25 zł, to należy stwierdzić, iż wniosek powyższy należało uwzględnić w całości. Jakkolwiek we wniosku wskazano dokładnie, jakie składniki zdecydowały o wysokości tej kwoty, to należy stwierdzić, że co do zasady sąd nie jest upoważniony do badania przesłanek, na podstawie których adwokat określił wielkość kwoty wynagrodzenia pobranego od klienta, ani jakie elementy w jej skład weszły. Adwokata działającego z wyboru, łączy z klientem umowa określająca jego wynagrodzenie, w granicach dopuszczalnej szerokiej autonomii i sąd nie powinien ingerować w sferę uprawnień stron takiej umowy. Rolą sądu jest wówczas jedynie sprawdzenie, czy pobrana z tytułu wynagrodzenia kwota mieści się w granicach stawek ustalonych w powyższym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 2002 roku. Zgodnie bowiem z paragrafem 2 pkt 2 tego rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia za pomoc prawną nie może przekraczać dopuszczalnej wielkości wynagrodzenia jednego adwokata, tzn. sześciokrotności stawki minimalnej. Z kolei stawka minimalna za czynność adwokacką w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wynosi 600 zł (§ 14 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia) w każdej z dwóch spraw (SNO 51/12 i SNO 16/14). Skoro zatem wynagrodzenie obrońcy zostało ustalone w wysokości podwójnej minimalnej stawki, łącznie w kwocie 2 400 zł, to nie przekracza ono maksymalnej dopuszczalnej wielkości. Dodatkowo należy zauważyć, że paragraf 2 pkt 3 w/w rozporządzenia stanowi, że w sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, sąd podwyższa opłaty o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych

opłatach, a mianowicie obecnie w wysokości 23%. A zatem można stwierdzić, że co do zasady, podatek od towarów i usług (VAT) nie wchodzi w skład niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata z wyboru (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2007 r., III CZP 95/06, OSNC 2007, z. 12, poz. 179).

Należy jednak zwrócić uwagę, że kwestia, czy stawka podatku VAT, pobrana przez adwokata świadczącego swoje usługi z wyboru, powinna być wliczona do niezbędnych kosztów procesu, czy też nie, aktualizuje się dopiero w sytuacji, gdy adwokat ustanoi swoje wynagrodzenie podstawowe na poziomie najwyższej stawki przewidzianej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości. Natomiast w sytuacji, gdy adwokat z wyboru ustala wynagrodzenie na poziomie niższym od stawki maksymalnej i pobiera od klienta, za jego zgodą, dodatkowo kwotę należnego podatku VAT, która łącznie z kwotą wynagrodzenia zasadniczego nie przekracza określonej w powyższym rozporządzeniu stawki wynagrodzenia adwokata, brak jest podstaw do odmowy uwzględnienia i tej kwoty w ramach zwracanych uzasadnionych wydatków (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 marca 2008 r., II Akz 147/08, Lex Nr 357169). Nie ulega bowiem wątpliwości, że powinny być zwrócone wydatki rzeczywiście poniesione, jeżeli tylko mieszczą się w granicy przewidzianej w określonych stawkach.

Powyższe uwagi zachowują także aktualność w zakresie, w jakim wnioskodawca żąda zwrotu kwoty 1.170,12 zł, stanowiącej koszty przejazdu obrońcy z R. do Warszawy i z powrotem. Nie ulega wątpliwości, że ta kwota została obliczona według zasad dotyczących używania pojazdów do celów służbowych w oparciu o § 2 pkt 1b rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. Nr 27, poz. 271 ze zm.). Skoro wnioskodawca poniósł takie koszty – powiększone również o podatek VAT – to brak jest podstaw do odmowy ich zasądzenia, tym bardziej, że mieszczą się w ramach „uzasadnionych wydatków”.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w postanowieniu.